

Nasıl Bir Ramazan Yaşamalıyız?

Kendimizi sorgulayalım, Ramazan ayı bize neleri hatırlatıyor? Bir ay boyunca neler alıyoruz? Önceki Ramazanlar hangi izleri bırakarak gitti? Mesela: Ramazan sözcüğünü duyduğumuzda, aklımıza ilk gelen, magfiret ve cennet kelimeleri mi oluyor yoksa, iftar v...b. şeyler mi? Allah'ın Nebisi (s.a.v.) Ramazanı nasıl tarif ediyor ve onunla neler vaad ediyor bize? Kur'an-I Kerimde orucu emreden ayetlerdeki ifadeleri defalarca incelemeli ve üzerinde düşünmeliyiz. Medine'de Allah'ın ayetleri gün gün inerken, dini müdafaa edip cihad yolunda yürüyecek bir tek insana bile ihtiyaç hissedilen bir zamanda, önce oruç farz kılındı. Ardından da cihad emredildi. Müslümanlar oruç eğitimi görmekle müminler oldular. Şimdi dönüp düşünelim: Oruç bizim için bir eğitim ibadeti mi? Yoksa, açlık ve fakirliğin edebiyatı mı? Şu hadisi şerif-i defalarca okuyup düşünelim, kendimizi muhtevasına uyarlayalım: "Kim tam bir imanla ve ecrini Allah'tan bekleyerek Ramazan orucunu tutarsa, onun geçmiş günahları magfiret olunur. (Buhari ve Muslim)

RAMAZAN PROGRAMIMIZ

* İlk Hamlemiz Nasûh bir tövbe:Günahlarımızı ve âkibetimizi tefekkür etmeye ne kadar da muhtacız. Ramazan, tefekkür ve tövbenin mevsidir. Ramazan cennete girmenin en yakın olduğu zamandır. Rabbimizle aramızda günahlarımız mesafe oluşturmaktadır. İlk fırsatta tövbe ile ilgili hadisleri okuyup, Rabbimize dönme kararı verelim. Tövbe için de, Kadir gecesini bekleyecek vaktimiz yoktur. Ne zaman günahlarımızdan sıyrılırsak bizim Kadir gecemiz o gecedir.

* İlk işimiz: Orucun Fıkını Öğrenmek:Bilmeyen veya asli gibi öğrenmeyen, istese de güzeli yapamaz. Dinimiz ilim dinidir. Öğrenmek bir ibadettir. Hangi işle meşgul olursak o işin, o ibadetin ahkâmını öğrenmek farzdır. Ramazan ayına olan saygımızı ve oruç ibadetine bakışımızdaki ciddiyeti göstermesi açısından, sahîh bir fıkîh kitabından oruç konusunu okuyarak işe başlayalım.

* Cemaatle Namaz:Cemaatle namaz kılmak erkekler için ihmal edilmemesi gereken vacip sünnetlerdendir. Ramazan ayının feyiz ve bereketini en iyi şekilde yakalamak için erkekler namazlarını muhakkak camilerde cemaatle kılmalıdır. Mümkünse, iki namaz arasını da (bir kaç defalığına da olsa) camide bekleyerek, unutulmak üzere olan sünnetlerden birisini daha ihya etmeliyiz.

* Teravîh Namazı:Teravîh Namazı, Ramazan ayının en mühim nafîle ibadetlerindedir. Ancak, namazın heybeti ve Ramazan ayının manası ile bağdaşmayacak bir teravîh namazı, belki de vebal altına girmemize neden olabilir. Bunun için, teravîh namazını çabuk kılmak gibi bir hedefimiz olmasın. En güzeli daha fazla kiraatle kılmak gibi bir hedefimiz olsun. Daha müttaki ve kiraatı daha güzel olan imam ve mescidi seçelim. Namaz ibadetinin kendine has şekli ve heybeti, teravîh namazında da bulunmaktadır. Evde ferden veya ailece bir teravîh namazı kılabileceğimiz gibi, camide cemaatle kılmamız ecrimizi yirmi yedi derece artıracaktır. Mümkünse, Kur'an-ı Ramazan sonuna kadar hatmedecek şekilde kılınan bir camide teravîh

namazı kılalım.

* Sadaka (En zor ama en makbul ibadetlerden):Alanı Allah'tır, vereni de ben, diyerek sadaka verelim. Ramazan ayında Rabbimiz her iyiliğimizi kat kat değerlendiriyor. Kendi ailemizin ihtiyacını giderdikten sonra Allah rızası için verebildiğimiz kadar sadaka verelim. Bunun için: Zekatımızı Ramazan ayında veriyorsak önce onu fikhına göre hesap edip verelim. Sonra da Ramazan ayının sonunda verilecek olan sadaka-i fitrelerimizi tesbit edelim. Önce çok yakın akrabalarımız, komsularımız, mesai arkadaşlarımız ve iman ehl-i kardeşlerimiz şeklinde bir sıralama ile sadakamızı vereceğimiz isimleri belirleyelim. Sadakanın kabul edeni Allah olduktan sonra onun azı çoğu olmaz. Ancak, bir taşla iki kuş vurabilecekseniz onu da kaçırmayalım. Mesela: Hem akrabamız hem de, takva ehl-i olan bir fakir varsa bir taşla iki kuş vurulmuş olur. Belirlenmiş yerlerin dışında farklı sadakalar vermeliyiz. Hayır için kurulmuş ve hizmeti devam eden kuruluşlara maddi manevi veya fiili destekte bulunarak ta sadaka ecrine nail olabiliriz. Sevgili Peygamberimiz SALLALLAHU-ALEYHI VE SELLEM her müminin sadaka ecrine nail olabileceğini haber vermiştir. Yerine göre mal gibi, söz de, fiil de bir sadaka olabilir.

*... Ve Kur'an tilaveti:Allah Teala Kur'an-ı Kerim'de Ramazan ve Kur'an-ı beraber zikretmektedir. Hatta Ramazandaki büyüklük, Kur'anın o ayda inmiş olmasındandır. İbni Abbas (R.A) Peygamber (S.A.V)'in Ramazan ayında Kur'an-ı daha fazla okuduğunu haber vermektedir. Ne kadar Kur'an okursak o kadar Ramazan ayına dalmış olacağımızı iyi bilelim.

RAMAZANDA NASIL KUR'AN OKUYALIM?

Kur'an okumak Allah'a yaklaştıran en büyük nafile ibadetlerden ve zikrin en güzel çeşitlerinden birisi olduğuna göre, Ramazan ayında ecir maksadı ile yapılacak en güzel işlerden birisidir. Bizim genel olarak Kur'an'a karşı vazifelerimiz vardır: 1- O'na en ince ayrıntılarına varıncaya kadar eksiksiz bir iman. 2- Ayetlerindeki ahkâmı, esrarı ve mucizeleri tefekkür. 3- Muktezası ile amel. 4- Bir ibadet çeşidi olarak tilaveti. 5- Bir sonraki nesle aktarılması için gerekenleri ifa. Ramazan ayı bu beş görevin tamamı için uygun bir ortam olmakla beraber, Resulullah ((S.A.V.))'in bu ayda Kur'an okumayı artırdığına bakılırsa, bizim de çokça Kur'an okumamız gerekmektedir. Her gün sabah ve akşam aynı saatte ve belli bir miktarı (mesela on sayfayı) düşmeyecek şekilde okumamız uygunluk arzeder. Okuyuşumuz, mümkünse sesli olsun. Yanımızdakiler dinleme imkanına sahip iseler onlar da dinlesinler. Ayrıca onların da okumalarını sağlamalıyız. Kur'anı okumak gibi dinlemek de bir ibadettir. İyi okuyan bir hafızı dinlememiz ayrı bir ecir getirir. Kur'an okumada sünnet, sesli ve manası bilinmiyor olsa bile, onun deruni alemine dalıp, mahzun bir eda ile onu okumaktır. Kur'an okurken, meleklerin okuduğumuz harfleri tek tek saydıklarını, her biri için sevap yazdıklarını bilerek okumalıyız.

*Zikir (Huzurlu kalplerin sahibi olabilmemizin yegane yolu):Ramazan ayı günleri Allah'ı zikretmemiz için en coşkulu günlerimiz olmalıdır. Zikir bütün yılın ibadeti olmakla beraber, bu günlerde mutlaka artırılarak yapılmalıdır. Bilhassa, sahur vakti, sabah namazı ve iftar saatini, camide namazı beklediğimiz dakikaları ihya etmeliyiz. Allah'a ve O'nun cennetine yaklaştıran güzel sözler dilimizden eksik olmamalıdır.

* Bir ilim meclisine iştirak edelim:Her gün bir ayetin tefsirini veya bir hadis-i şerifi öğrenelim. Ya da, bir fıkıh meselesini çözelim. Ehlinin bu tip meclisler oluşturmaları için teşvik edelim,katılarak ecre ortak olalım. Ramazan ayını, en büyük amellerden olan Allah için ilim

öğrenme ile bir kat daha mamur hale getirelim. Bir ayda çok şeyler öğrenebiliriz. Bir ayet, bir hadis, fıkhıta bir konu az değildir. Bir ilim meclisine devam etmek, bu ümmetin tarihi güzelliklerindedir. Günde on dakikalık bir bilgi, yıllar sonra kitaplar dolusu bilgiye dönüşebilir. Ramazan ayında her gün Selef-i Salihinden birisinin hayatına ait bilgileri de öğrenebiliriz. Şevkimiz ve rağbetimiz artar, umudumuz güçlenir.

* İ'tikaf:İ'tikaf sayesinde ibadet ve kulluğun daha derinlemesine idrak edilme imkanı bulunur. Kadir gecesini idrak etme imkanı daha yüksek olur. Başlı başına bir ibadet olan "mescidde ikamet etme" sünnetine alışılır. Günlük alışkanlıklar ve fasid çevreden emin olunulan bir on gün yaşanmış olur. Dış etkilerden uzak bir Kur'an tilaveti belki de hatmetme imkanı doğar. Gece ibadeti ve nasuh bir tevbe için daha nezih bir ortamda bulunulmuş olur. Kalbin tedavisi yönünde bir tezkiye ve islah dönemi geçirilmiş olur.

* Kadir Gecesine hazırlık:Ümmet-i Muhammed'in bu asırda belki de en çok mağdur olduğu, aslını idrakten mahrum bırakıldığı nimetlerden birisi de Kadir gecesidir. Onlarca yıl yerine bir geceyi ihya ederek âbad olup, cennete nail olmak gibi büyük bir nimet ve lütuf olan bu gece kandillerle ve simitlerle geçistirilecek bir gece değildir. O bir gezi ve muhabbet gecesidir. Bunun için Kadir gecesini ile ilgili olarak şu hususlara dikkat edelim: 1- Bu geceyi Allah Teala Ramazan ayı içinde gizlemiştir. 27. Gece diye kesin bir gece yoktur. İşin sırrı da onu bütün bir ay boyunca arıyor olmaktır. 2- Bilhassa son on gün Kadir gecesini için yüksek ihtimalli gecelerdir. 3- Kadir gecesinde ne yapılabilir? Bu soruyu Hz. Aişe annemiz (R.A) Resulullah (S.A.V)'e sorduğunda şu cevabı vermişti. "O gece şöyle dua et: Allahım! Sen çok bağışlayıcısın, kerimsin, bağışlamayı seversin. Beni bağışla." Demek ki, o gece Allah'a el açma gecesidir. Maksat günahlardan kurtulmaktır. Günahlardan kurtulacak amelleri yapmaktır. Bize Kadir gecesini tanıtan sevgili Peygamberimiz (S.A.V), bunun dışında özel bir ibadet bildirmemiştir. Ashab-i Kiram ve diğer selef büyükleri mescidlere kapanıp, bu geceyi çevrelerinden uzak, seccadeleri başında tövbe ve istiğfarla, tefekkürle geçirmişlerdir. Onlardan iyisini yapacak durumda değiliz.

* Ramazanda kardeş çevremizi genişletelim: Hacca gidenlerin yeni dostlar, kardeşler edindiği gibi, Ramazan ayında da yeni kardeşlikler kurabilir, dairemizi genişletebiliriz. Allah'ın rahmetini coşturduğu bir mevsimde biz de, bağışlayıcılığımızı daha fazla etkin hale getirip, barışalım, helalleşelim. Oruç tutan müminlerin bir kişi de olsa artması için çabalayalım. Allah'a çağırın, İslam için çırpınan müminlerden olalım. Ramazanın fuyuzatından mahrum kalan yakınlarımız, hatta bütün insanlar namına içimizde bir sızı olsun. Bu acımda samimi olalım. Bıkmadan usanmadan davete, tebliğe devam edelim.

* Aile yapımızı islah edelim, toptan Allah'ın ipine sarılalım: Aile üyeleri arasında şeytanın yuvası ile oluşan kopuklukları gidermede Ramazan ayını iyi bir fırsat olarak değerlendirelim. Ramazan ayında bir yandan Rabbimiz'e yakınlık kuracağımız amellerle yoğunlaşırken bir yandan da eşlerimizle bal ayı günlerimizin güzelliklerine gidelim; çocuklarımızı yeni yürümeye başladıkları günlerdeki özlemlerle kucaklayalım. Böylece onları şeytanın tuzağına düşmemeleri yönünde muhafaza etmiş olur ve Ramazan da sevdirebiliriz. Af bekleyen kullar olarak, affetmesini de bilelim. Ramazan ayında yapılmış fedakarlıklar bizim için büyük bir kazançtır. Ramazan ayı için yapılamayacak bir güzellik olmamalıdır. Sosyal ilişkilerimizde ve müslüman kişiliğimizde Ramazan bir dönüm ve dönüşüm zamanı olmalıdır. Ramazanın asıl maksatlarından birisi de

budur.

* Dua için özel vakit tahsisi: Oruç ile bir arada zikredilen şeylerden birisi de duadır. Bakara suresinde orucu anlatan iki ayetin arasında duaya teşvik eden ayet vardır. Oruç tutan mümin Rabbine yakın olduğunu, orucun bu yakınlığı arttırdığını bildiğine göre, dua için en uygun vakitte olduğunu da bilmelidir. Dua edecek ne çok dertlerimiz var! Rabbimize el açmayı ihmal edip, duadan uzak durduğumuzdan bu yana kim bilir neler kaybettik! Rabbim! Rabbim! demenin zevkinden nasıl da yoksun kalmışız. Kadir gecesi hakkında da yapılabilecek en önemli ibadet duadır. Efendimiz (S.A.V.) buyurdular ki: “Üç kişinin duası reddedilmez: Adil idareci, iftar edinceye kadar oruçlu ve mazlum”. (Sünen-ü'l- Beyhaki). Bu müjde hadisini defalarca okuyalım. Düşünüp tekrar okuyalım. Kim bilir tam kabul olunacak vakitlerde ne dualar kaçırdık! İftar saatleri, tekrarı olmayan fırsatlardır. Sahur yemeyi esnasında, iftar saatlerinde tam dua halinde bulunuyoruz. Mâlâyâni ile heba etmemiz asla doğru olmaz. **DUANIN CİMRİLERİ** OLDUK. Dualarımız kelimelerle, bazen harflerle sayılacak kadar daraldı. Halbuki Rabbimiz, açılmış eller, nemli gözler arıyor. Dili ne olursa olsun, müminin duası silahıdır. Bilhassa şu zamanda! Zaten başka neyiz kaldı ki! Rabbim! Rabbim! demenin zevkine ermeliyiz. Dua apayrı bir ibadettir, biz onun neresindeyiz?

NASIL ORUÇ TUTALIM ?

*Önce Sahurdan Başlayalım:Sahurdan başlayan bir farklılıkla oruç turalım. Peygamber (S.A.V.) efendimiz: Sahur yemeğinde bereket olduğunu; ehli kitabın orucu ile bizim orucumuz arasında sahur yemenin fark olarak bulunduğunu; meleklerin sahur sofrasındakilere dua ettiğini haber vermiştir. İftar sofrasındaki bolluk ve farklılığı sahur sofrasına da taşımamız gerekmektedir. Oruca yeni başlayanların bu konuda teşvikine yönelik gayretler içinde olmalıyız. Ebu Davud ve Nesai' nin rivayet ettiği bir hadiste Peygamber Efendimiz (S.A.V.), İrbad b. Sariye isimli sahabiye sahur yemeyine davet edip, “bereketli sofraya gel” dediği rivayet edilmektedir. Sahur yemeği, iftar yemeğinin aksine bol olmalıdır. Hadisi şerifler, sahurda bolca yemeyi emir buyuruyor. Sahur sofrası, fecre yakın vakte kadar geciktirilmelidir. Bu da ayrı bir sünnettir. İftar, akşam namazı vakti girer girmez hemen yapılmalı, sahur ise son vaktine kadar geciktirilmelidir. Sahur sofraları, zikir ve tefekkürle bereketlendirilmelidir. Allah Teala'nın nimetleri ve ramazan ayının gerekleri üzerinde tefekkür ve konuşmalar uygun düşen amellerdendir. Sahur yemeği için kalkanlar, o saatte Allah Teala' nın kullarından taleplerini beklediğini de unutmamalıdır. Nafile namazın ve zikrin, Kur'an okumanın en feyizli sayıldığı zaman dilimi, saniyeleri hesaplanarak değerlendirilmelidir.

*İftar için hareket ve heyecan içinde olmak gerekir: Bu ümmetin, iftara acele ettiği sürece hayırda olduğu Peygamber (S.A.V.) efendimizin verdiği haberlerdendir. Bu yapılan ibadeti ciddiye almanın göstergesidir. Soframızda tabaklara uzanan el sayısı arttıkça bereketin de artacağını unutmamalıyız. Besmele ile başlayıp, iftara mahsus duayı okumamız soframızın önemli âdabındandır. Bu yaptıklarımızı, bizi izleyen yavrularımızı eğitecek şekilde sesli ve gerekiyorsa tekrarlayarak yapmaya gayret edelim. İsrâf Rabbimizin yasak ettiği işlerdendir. Hele Ramazan ayı gibi her işimizi Allah Teala' nın rızasını kazanmak için yapmaya çalıştığımız bir ayda oburluk ve ardında gelen israfı... Rabbimizin nimetlerini asla zayi etmemeliyiz. İftarda sünnet olan az yemektir. Asıl yeme ihtiyacımızı sahura saklamalıyız, Yediklerimiz de gözümüzün değil midemizin doyacağı şeyler olmalıdır. İftar sofrası Rabbimize yakınlığımızın en çok arttığı anlardan birisidir. Dualarımızın makbul olacağı anlardan biri iftar ettiğimiz saatlerdir. Hamd ve

şükürümüzü sık sık tekrar ederek ve Rabbimizin razı olmayacağı söz ve davranışlardan kaçınarak, o anı Allah'ın rızasını kazanmak için iyi bir fırsata dönüştürelim. Kendimize, aile efradımıza, ve bütün Ümmet-i Muhammed'e özellikle de darboğaz yaşayan mümin kardeşlerimize çok samimi ve ısrarlı dualar yapalım. Rabbimiz'in nimetleri ile iftar ettikten sonra akşam namazını hiç geciktirmeden eda etmemiz o anki en önemli vazifemizdir. Mümkünse ev halkının da katılacağı bir cemaatle namazı eda etmek, ecir üstüne ecir getirecektir.

* Soframızda Allah'ın rahmetini celbedecek kimseler bulunsun. Salih müttaki bir kimse, bir yetim, bir dul, gerçekten yemeğe muhtaç bir miskin, hadis, fıkıh okuyan bir talebe... Bunlar misafir değil baş tacıdırlar. Resulullah (S.A.V.) efendimiz onların sayesinde rızık gördüğümüzü haber vermiştir. Eğer soframızda böyle biri bulunursa, onun bulunuşu ile bizim minnettar olmamız gerektiğini unutmayalım. Ona hizmette ailece yarışalım. Hanımlar da kendi hemcinsleri arasından böylelerini bulup, beraberce iftar etsinler, o zaman da erkekler onların hizmetini hazırlasın. Büyük bir yarıştayız, Meleklerle yarışıyoruz. Rabbimiz gayretimizi görüp bize ecir verecek, unutmayalım. Başa kakma gibi bir üslup sergileyerek ecrimizi heba etmeyelim. Nihayet biz ona, bir tabak yemek kazandırdık; o ise bize, Rabbimiz'in rızası gibi değer biçilemez bir nimet kazandırdı. Aile efradımızı, bu anlayışı benimser hale getirelim. İftar sofralarımızı, birbirimize, elimizdeki nimetleri teşhir yeri olarak kullanıp, Allah'ın gazabını celb etmeyelim.

* Orucun aslı, bütün organlara eğitim verilmesidir: Sadece aç kalmak oruç değildir. Yalan, iftira ve gıybet gibi dil afetleri, orucu yer bitirir. Hadis-i şerifler yalan konuşan bir insanın orucunu boşuboşuna açlık şeklinde değerlendirmiştir. Midemiz aç iken dil ve göz gibi organlarımız da kontrol altında tutulmalıdır. Oruçlunun sınırlarına ne kadar hakim olacağı Allahu Teala'nın görmek istediği hasletlerdendir. Sevgili Peygamberimiz (S.A.V.), kendisine saldırılması halinde oruçlunun, "Ben oruçluyum, ben oruçluyum" demesini emretmiştir.

* Büyük Risk: Kul Hakkı : Kul haklarından arınmadan yaptığımız ibadet ve hayırların büyük hesaplaşma gününde, alacaklılarımıza verileceğini bilelim. Sevgili ve güzel Peygamberimiz (S.A.V.): "Bu gerçek bir iflastır" diyor. Öyleyse helalleşelim...

ŞUNLARDAN UZAK DURALIM

Görüp duyduklarımız, uzun süre bizi etkilemekte, istesek de görüp duyduklarımızın etkisi dışında yaşamakta zorlanmaktayız. Bizi; moralsiz ve umutsuz yaşatmaya yönelik haber bombardımanına en azından ramazan boyunca tavrı koyabilmeliyiz. Bir ay haber izlemeyelim. Kur'an'ın haberlerine kulak ve gönül ayıralım. Uyku düzenimizde değişiklik olduğu için gün boyu uyuma rehabetine düşmeyelim. Diş sıkılarak geçirilecek kadar kısa bir zamandır Ramazan. Sabredelim, sabrın sonu cennettir. Rabbim, hakkı ile Ramazan-i şerifi değerlendiren kullarının zümresine ilhak eylesin. Amin Bu vesile ile hepinize hayırlı Ramazanlar dilerim.....

- Doc. Dr. Mustafa DÖNMEZ